

OCNA

LA 26 IANUARIE

1905.

LUPTA PARTIDULUI NAȚIONAL ROMÂN

ȘI DATELE REFERITOARE
LA ALEGEREA DE DEPUTAT

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DIETAL.

DE

DR. AUREI COSMA

ADVOCAT ÎN M. AȘOARA.

Dr. AMOS FRÂNCU

ADVOCAT

C. U. J.

Str. Reg. Maria 53.

Telefon 705.

ARAD

TIPARIUL TIPOGR.

GEORGE NICHIN

1905.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 6025-1942

ÎNTRUDUCERE.

Ziua de 10 Ianuarie 1905 va rămânea pururea memorabilă în istoria politică a poporului Român de sub coroana sfântului Stefan.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca un fulger a pătruns întreaga obște românească vestea, că de toți iubitul președinte al comitetului nostru național George Pop de Băsești și în lupte românești oțelitul secretar Dr. Vasile Lucaciu au convocat la sfat mare în conferință națională pe fruntașii poporului Român pe ziua aceea la Sibiiu, ca luminați prin cumițenia sfaturilor și călăuziți, de dragostea de neam de să hotărască în aceste vremuri de grele încercări mai ales asupra întrebării, că ce să facem noi poporul românesc la alegerile de deputați dietali, cari aveau să se înceapă în 26 Ianuarie 1905?

Firește, că nu numai Românii, ci și contrarii nostri politici, erau cu ochii ațin-

tiți la aceasta conferință, bine știind toți, că dacă conferința va hotărî intrarea în luptă a românilor, atunci puterea adormită a poporului Român, se va redeștepta la o luptă nouă, care va zădărnici în multe locuri învingerea contrarilor săi și Românul va înceta de a mai fi numai marfă de care dînșii se foloseau până acum după placul lor.

Intrebarea, de care a trebuit deci să se ocupe conferința, a fost parte grea, căci precum frumos este să fii numit de fruntaș și conducător, tot atât de grea sarcină și răspundere îți apasă umerii, mai ales atunci, când ai să hotărești asupra unui lucru adânc tăietor în soarta poporului tău.

Și fruntașii nostri, adunați în conferință, cunoscând bine durerile și dorințele poporului nostru, conduși de principiul, că numai prin muncă serioasă, luptă și jertfe se poate ajunge la îmbunătățirea sorții neamului românesc, au hotărît, că și noi Români să intrăm în lupta electorală, alegând pentru dietă deputați Români, cari să spună celor dela cârma țării năcazurile poporului și să ceară cu bărbăție și dragoste de neam dreptate pentru poporul lor.

A doua zi comitetul național ales de cătră conferință, după ascultarea fruntașilor din diferitele cercuri electorale românești, a făcut lista candidaților de deputați dietali ai partidului național român, candidând

pentru cercul Ocna pe scrietorul acestor rînduri.

Am primit cu bucurie candidarea aceasta, nu de dragul ambițiunei personale, ci din motivul, că mi s'a dat și mie ocaziune să iau și eu parte activă la luptele puse la cale pentru mîntuirea poporului, din a cărui sin și eu am eșit și așa, învitat de fruntașii nostri din Ocna, m'am prezentat acolo în 12 Ianuarie 1905 ca să facem pregătirile de lipsă.

Situația era foarte grea, căci în urma pasivității noastre de până acum, poporul nostru nu era organizat nici în Ocna pentru lupte politice; mereu-mereu însă însuflețirea creștea și toți începeam să prindem curaj și nădejde; lista electorală era astfel întocmită, că Românii nostri formau minoritatea față de străini, deși locuitorii Ocnei sunt $\frac{2}{3}$ Români și numai $\frac{1}{3}$ străini și după dreptate Românii trebuiau să fie în majoritate; la aparență deci căderea noastră era sigură și noi totuș știam bine că vom învinge chiar și numai cu voturile românești, dacă toți Românii vor fi una și vor sta umăr la umăr.

De astă dată însă am căzut, nu din vina altora, ci din vina noastră; totuși lupta dela Ocna a fost atât de frumoasă, partea cea mai mare a poporului a manifestat o purtare atât de bărbătească și înțeleaptă, încât noi cei căzuți trebuie să ne

privim de învingători, căci am învins frica și arginții lui Iuda și din lupta noastră cinstită a ieșit biruitoare conștiința, că Românul numai Românului se poate încrede, iar dela străini ajutor nu avem de așteptat.

Nu știu ce va aduce viitorul cu sine, știu însă, că zilele de luptă românească petrecute în mijlocul bravului nostru popor din Ocna nu le voi uita nici când și sunt convins, că și poporul tot cu drag va gândi la acele.

Am crezut deci că nu voi face lucru zadarnic, dacă voi aduna la un loc tot ce s'a scris despre aceasta alegere; cărticica prezentă cuprinde deci istoria unei lupte, la care cu mândrie vor gândi cei cari au purtat-o și atât dâșii cât și urmașii lor, vor afla un nou izvor de insuflețire națională pentru luptele cari ne mai așteaptă.

Timișoara, August 1905.

Dr. Aurel Cosma.

PARTEA I.

Adunarea poporală.

Despre aceasta adunare «Telegraful Român» din Sibiu a adus în Nr. 2|1905 sub titlul «Mișcări electorale» următorul raport special:

Din Ocna-Sibiiului.

— Ianuarie n.

La anul 1867 au trimis alegătorii din cercul Ocnei deputat Român în dieta țării din Pesta, pe Ioan Moldovan, ear' de atunci până astăzi numai oameni străini de neamul nostru și de dorințele noastre. Cauza a fost, că Românii din Ocna erau totdeauna în minoritate față de conlocuitorii Unguri, și pășirea unui candidat Român n'avea prospecte de reușire, de o parte, ear' de altă parte decretarea pasivității în conferența dela Mercurea, la anul 1869, care a făcut, ca ori-ce încercare de a-și măsura Românii puterile cu Ungurii, să fie rezervată pentru alte vremi. Vremile acestea sunt sosite, pentrucă astăzi alegă-

torii din Ocna-Sibiului au candidat național Român pentru deputație. Și numai dela hărnicia și statornicia lor depinde acum, ca candidatul să fie și ales și să-i reprezinte în dietă.

Comitetul electoral executiv al partidului național Român, cum se știe, a designat ca candidat pentru cercul Ocnei pe domnul Dr. Aurel Cosma, un distins avocat Român din Timișoara, ear' alegătorii Români din Ocna, într'o consfătuire ținută în 12 Ianuarie n. au aprobat și ratificat această candidare, rugând pe dl Cosma să poftască în mijlocul lor pentru a-și spune programul politic.

Urmând invitații, dl Cosma s'a prezentat Sâmbătă, 14 Ianuarie n. în fața alegătorilor Români din Ocna, cărora li-a comunicat credeul său politic, programul partidului național Român, pe care vrea să-l reprezinte în dietă, în caz că ar întruni încrederea majorității alegătorilor din cercul Ocnei.

Domnul Dr. Cosma a plecat din Sibiu la orele 7 și jum. dimineața, cu trenul, însoțit de mai mulți domni Români din Sibiu și sosind la oarele 8 și jumătate în Ocna, a mers de a dreptul la biserică, unde a ascultat până la fine serviciul divin, oficiat de preoții Vințelariu și Henteș. După biserică, alegătorii s'au întrunit în sala cea mare a școalei, unde la oarele 10 și jumătate s'a ținut conferență electorală, cu încuviințarea autorității locale.

S'au prezentat cam 150 alegători (Ocna peste tot are numai 153 alegători Români) dornici de a auzi vorbă românească dela candidatul lor. Pri-

măria era reprezentată prin dl Dézsy Árpád, funcționar la magistratul orașului Ocna.

Deschiderea conferinței a făcut-o fruntașul țaran român din Ocna, I o a n D o m n a r i u, care în scurte dar' înțelese cuvinte a comunicat celor adunați scopul întrunirii și i-a rugat să asculte cu băgare de seamă aceea ce le va spune candidatul de deputat Român, dl Dr. A u r e l C o s m a.

Vorbește apoi dl Dr. D u m i t r u S t e f a n, spunând alegătorilor Români din Ocna, că în urma hotărârii luate în marea conferință a fruntașilor Români, ținută la 10 Ianuarie în Sibiu, Români din statul ungar intră la alegerile ce ne stau înainte în luptă, în scopul ca să trimită din cercuri românești deputați Români la dietă, fiind că numai deputatul Român cunoaște necazurile poporului Român și știe unde 'i trebuie ușurare și leuire. Fruntașii neamului românesc au aflat cu cale să pună candidat Român și în cercul Ocnei, și alegerea a căzut pe unul dintre cei mai valoroși fii ai neamului nostru, pe dl avocat Dr. A u r e l C o s m a. (Să trăiască!). Da, zic și eu să trăiască, dar' asta nu e destul! — zice vorbitorul, — ci trebuie să căutăm, ca să 'l și alegem! Indeamnă deci pe toți Români din Ocna să se grupeze în jurul candidatului lor, care a venit la ei cu inimă românească și cu dragoste de frate. Ocnenii au fost totdeauna fruntași între țarani Români din mari depărtări. Rămână fruntași și pe viitor, ținând la neamul lor și la cei din neamul lor. D o m n u l C o s m a le va spune

acum ce va lucra în dietă dacă va putea să ajungă acolo, să-l asculte deci toți cu luare aminte.

X la acum cuvântul dl Cosma, și într'un limbaj popular își espune credeul politic. Asemănă țeara noastră cu grădina, care numai atunci e frumoasă, dacă are mai multe feluri de flori. Așa e deci țeara noastră, o grădină, în care locul florilor îl țin popoarele ei. Grădina o grijește grădinariul, țeara noastră stăpânirea și legile. Românul respectează legile, dar' dorește, ca legile să fie drepte și prielnice pentru înaintarea și dezvoltarea sa. Legile aduse pentru noi ar trebui să asigure bună starea noastră, ca cetățeni de stat. Avem și noi legi bune, bunăoară legea de naționalități, care însă nu se ține. Ce se aplică din legea aceasta? Nimic. Românul nu e aplicat în slujbe, așa cum dispune legea aceasta, limba sa nu e respectată la justiție și în administrație, așa cum se spune în lege, pe seama sa nu se fac școale din vistieria statului, ba nici pe banii săi nu-l lasă stăpânirea să își facă școale, și astfel trebuie să credem, că am ajuns vremi, în cari Românul e bun să fie numai slugă la alții, nu însă și stăpân în casa sa, în patria sa. Esplică alegătorilor cât de rea e legea comunală și spune, că deputații Români cari vor intra în dietă vor cere, ca legile cele bune să fie ținute, ear cele rele să fie schimbate, în favorul poporului, pe seama căruia vor cere mai cu seamă: reducerea serviciului militar la 2 ani și concediare pe vremea lucrului de câmp, ajutor medical gratuit și medicamente gratuite pe seama

săracilor, regularea dreptului de pășunat, în comună și în pădurile statului, legi drepte de dare și arândarea pământurilor și pădurilor statului de-adreptul la popor, ear nu la evrei, cari apoi esploatează poporul. In urmă candidatul roagă alegătorii ă-l onoreze cu voturile lor, căci e spre binele orl propriu. («Să trăiască» îndelungate.)

După potolirea aclamărilor vorbește dnul asesor consistorial Dr. Miron E. Cristea, foarte frumos și pe înțelesul tuturor. Spune cum Românii au trăit totdeauna în bună înțelegere cu Ungurii, cu cari înaintașii nostri au legat frățietate din capul locului, dându-și mâna dreaptă, și cum dorința noastră cea mai ferbinte este ca tot în bună înțelegere să trăim cu ei, spre fericirea patriei comune. Dar s'au vîrît între noi oameni streini, veniți din alte țeri, cari și-au luat nume ungurești, și aceștia caută să strice buna înțelegere între Români și Unguri, ca să poată pescui ei în tulbure. Noi Românii, nu pentru aceea vrem să mergem la dietă, pentruca să ne răsboim cu Ungurii ci pentru ca să restabilim earăși buna înțelegere frățietatea de mai nainte, deschizându-le celor dela putere ochii asupra uneltirilor acestor venetici, cari au băgat și bagă zizanie între noi. Continuă apoi insistând mai ales asupra unirii tuturor ale alegătorilor Români din Ocna sub steagul candidatului Român, și asupra sfințeniei votului, care nu poate fi prefăcut în marfă de vânzare, fără urmări grave pentru cel ce 'și vinde sufletul pentru un blid de linte.

Vorbirea a făcut impresie adâncă asupra alegătorilor. Conferența s'a încheiat apoi la

oarele 11 și jumătate. Alegerea se face în 26 Ianuarie n. *Rap.*

Lupta deci s'a început, inimile românești s'au încălzit, și poporul a început să se miște și să se organizeze. Intr'un sfat particular al alegătorilor s'a ales comitetul electoral executiv al partidului național Român, care apoi a adresat următorul apel:

Cătră alegătorii români din Ocna!

Fraților!

S'a aprins lumină. Cine-i Român și creștin, să-și descopere capul, căci pe Joi la 8 ore dimineața suntem chemați să dăm dovadă de ceace e mai scump în inima omului: dragostea de ne-am. Va trebui adecă să ne alegem deputat, care în dietă să vorbească în numele nostru, să spună Țării și Înălțatului Impărat și Rege, care ne sunt dorințele și ce ne doare...

E vorba dar' de cel mai scump drept cetățenesc: să alegem pe cel merit a face legi... Dacă bine vom alege, bine are să ne fie; dacă nu, n'avem să ne plângem nimănui că ne merge rău... Vom dormi după-cum ne-am făcut așternutul!

Alegerea de astă dată n'are să fie însă grea. Eată de ce: avem un frate cui putem da voturile noastre, pe Dr. Aurel Cosma, care s'a înfățișat înaintea noastră cu steagul sfânt național, steag pe care este scris nu numai mărirea patriei, credința cătră înaltul Tron și cinstirea

legilor, dar' îndeosebi și tot ceea ce poate face fericirea și bunăstarea poporului român.

Pentru Dr. Aurel Cosma să voteze deci întreaga suflare românească, și atunci învingerea este a noastră!

Căci în orașul nostru el ține acum sus mândrul nostru steag, și dela numărul voturilor ce vom da, atârnă atât soarta alegerii, cât și a Românilor cinste.

Celelalte neamuri din patrie, dacă așa au crezut, multă vreme, că alegătorii Români nu înțeleg însemnătatea mare a alegerilor, că nu știu ce drept mare este să alegi deputat, ci așa zicând se obicinuiseră să ne vadă răsleți: unii stând acasă, alții ducându-se cu oamenii stăpînirii și alții trăgând la carul lui Iuda.

Și așa a și fost în trecut, de mulți ani.

Eată, a răsărit însă și pentru noi soarele... Zorile s'au ivit și întâmplarea norocoasă a hărăzit acestui oraș cinstea să-i dea prilej a dovedi, și întru cât Românii de aici s'au încălzit și ei și au prins putere la razele dătătoare de viață națională.

Dela mulțimea voturilor noastre atârnă adecă cinstea neamului, căci dacă toți vom vota cu Dr. Aurel Cosma, se va arăta lumii întregi că unde numai este un suflet de Român, acela de dragostea pentru neam se încălzește... Și dimpotrivă: dacă tot se vor mai găsi rătăciți cari să meargă în altă parte, cari să nu asculte de glasul inimei, ci se lasă ademeniți de străini cari vor să-și facă din umerii nostri trepte, s'ar dovedi o stare tristă...

Că nu suntem încă deplin copti pentru viață politică, nu știm să ne croim singuri soarta ci ne lăsăm pradă valurilor.

E mare cinstea ce ne-a ajuns: că aici la noi să ridicăm neamului o cetate și pe zidurile orașului nostru să înfigem steagul național. Dar' e mare și răspunderea ce ne apasă. Dacă vom purta adecă lupta cu bărbăție și vom înfrunta ori-ce înfricări și ademeniri mai ales, vom acoperi cu cinste neamul întreg. Tot așa însă, până departe, unde numai răsună dulcele graiu românesc, întristare s'ar așeza în inimi, dacă ați rătăci.

Veniți deci cu toți Joi și votați pentru Dr. Aurel Cosma. Să știți anume, că dacă e un mare drept să poți alege un deputat, nu mai puțin este o înaltă datorie ca acest drept să-l folosim înspre binele neamului.

La noi până acum tot străini s'au ales. Cu ce s'au ales neamul românesc pe urma acestor deputați?

Cu nimic, ci ei ori au spriginit stăpânirea cărei de noi puțin îi pasă, ori că au strâmtorat stăpânirea, învinuindu-o, că nu-i destul de aspră față de noi.

Mai vreți, ca și pe viitor tot astfel de stare să dăinuiască? Mai vreți ca nici în viitor să nu ne ia nimeni în seamă? Așa că nu?

Să facem deci ce fac străinii: cine a văzut adecă vre-odată un străin votând pentru vre-un român? Să nu votăm deci nici noi pentru candidat străin de neamul românesc, ci dacă voiți ca frații

nostru să se fălească cu purtarea voastră, dacă voiți ca fiii voștri să binecuvinteze pasul de Joi al vostru, să votăm toți pentru Dr. Aurel Cosma, să rămână astfel din neam în neam pildă de cum își iubește Românul scump sângele său.

Joi deci la luptă pentru cinstea steagului vom fi chemați.

Să mergem cu fruntea ridicată și să votăm așa că în lumea largă să ne iasă vestea bună.

Așa să vă apropiați de locul de alegere cum s'a apropiat Moise de rugul arzător, căci dacă sfânt era locul, unde el asculta glasul Domnului, sfântă este și pentru Român ziua și locul când și unde își îndeplinește cea mai înaltă datorie națională.

Noi, frații voștri, vă chemăm cu glas frățesc în jurul alesului inimelor noastre: Dr. Aurel Cosma. Tot celce-i om și român odată, acum să se arete!

Comitetul electoral executiv al partidului național român
din Ocna :

*Ioan O. Domnariu,
Ioan M. Muntean,
Lazar N. Cojocariu,
Isaia Mateiu,
Lazar D. Cojocariu,
Lazar N. Albu,
Ioan D. Balteș,
George Rosiu,
Ioan Preda,
Ioan Gligor Mândrean,
Ioan Curtcan,
Lazar Bănățan,
Ioan Turcu,
Nicolae Ciovică,
Isaia Opreșor,*

*Samuilă Ciovică,
Ioan Precup Stoic,
Ioan Capră,
Dumitru A. Curtean,
Ioan D. Luca,
Lazar Todor Iosif,
Ioan Pițu Opreșor,
Ioan Negriță,
Savu Petru Opreșor,
Savu Ioaneș Muntean,
Vasilie Luca,
Mihailă Pârnu,
Achim Tanaeș,
Lazar Petru Balteș,
Ioan I. Stoic.*

«Libertatea» din Orăștie în Nr. 2/1905 aduce un al doilea apel către alegătorii Români din Ocna, după care urmează un al treilea iscălit de candidatul de deputat național Român; aceste apeluri sună astfel:

La Ocna!

Alegători Români!

Voi falnici fii ai poporului scoboritor din nobil neam, — azi aveți prilegiul să faceți, ca lumea din țară și din afară, să vă acopere cu aplausele ei ori cu hula ei, — dupăcum va fi ținuta voastră la aceste alegeri!

Azi, că s'a hotărît ca și noi Români să intrăm cu candidații din sinul poporului nostru în luptă, — azi toată lumea străină se uită la noi, să vadă că cine s'a mișcat adecă, niște bărbați voinici, un popor trezit la dorințe mai bune, — ori un popor de slugi, care poate fi bătut cu o vorbă încruntată sau cu o băncută de-alui Juda?

Alegători din cercul Ocnei!

Comitetul național va dat și DVoastre un candidat, un Român din cei mai aprigi. El e bun, e vrednic de încrederea voastră! Vă va spune prin vorbirile sale de program că ce vrea. El vă chiamă cu drag în jurul lui. Ascultați glasul lui. Il cunoașteți. Credeți în el. Urmați-l. Timp să vă cerceteze pe toți nu-i ajunge. Dar și prin apelul de mai jos el vă spune ce vrea, ce va cere pentru voi și pentru noi Români toți.

Fii azi eroi, că biruința voastră va face bucurie tuturor inimilor române!

Sus inimile ! Nu vă dați nici înfricați, nici cumpărați !

Iată și apelul candidatului vostru, pe care cu drag să-l ascultați :

Apel!

Stimaților alegători și iubiților frați!

Numindu-mă Comitetul central electoral al partidului nostru național de candidat în cercul DVoastră, pentru de-a fi ales deputat, țin a vă aduce la cunoștință, că programul meu este programul nostru național dela 1881, însă cu adausul Conferenței electorale ținute în 10 Ianuarie la Sibiiu, care a enunțat lipsa revisuirii lui în oarecari puncte.

Tinta principală a politicei mele naționale va fi a stăruii pentru garantarea existenței noastre naționale. În consecință: combaterăa fătășă a tuturor tendințelor de desnaționalisare a poporului nostru!

Voiu pretinde deci conform enunțiațiunilor Conferenței dela 10 Ian. a. c. din Sibiiu.:

1. Cea mai deplină recunoaștere a poporului român de individualitate politică alcătuitoare de stat și asigurarea desvoltării sale etnice și constituționale prin instituțiuni de drept public, pe lângă susținerea intactă a întregității statului țerilor coroanei sfântului Ștefan.

Totodată dorim realizarea acelor postulate și pentru celelalte popoare cari toate de împreună constituiesc statul ungar.

2. În interesul binepriceput al patriei insistăm pe lângă susținerea neștirbită a unității armatei comune, în conducere, administrațiune și limba de comandă, dar cerem de altă parte respectarea și uzul mai intensiv al limbei fiecărui regiment.

Pretindem scărițarea timpului de serviciu dela 3 la 2 ani și curmarea tendințelor de maghiarisare și în armată.

3. Nu numai că pretindem din nou, conform programului național, punerea în deplină vigoare și respectarea legii despre egala îndreptățire, ci pretindem revizuirea și conformarea tuturor acelor legi ulterioare, a căror dispoziție taie în principiile acelei legi fundamentale. În consecință pretindem ca în administrație, justiție și instrucțiune, uzul limbilor popoarelor din patrie prin lege să fie asigurat în așa măsură și în așa chip, ca fiecare popor din patrie să fie, judecat administrat, instruit, în limba sa proprie, drept ce funcționarii publici în fiecare ținut să fie aleși ori numiți dintre fii poporului care îl locuște, iar dacă n'ar sta la dispoziție atari, la tot cazul funcționarii publici să cunoască în graiu și scris limbile acelor popoare, în mijlocul cărora sunt aplicați.

4. Pretindem autonomie deplină pentru toate confesiunile și cerem, ca tuturor confesiunilor, în proporțiune cu numărul sufletelor de credincioși, din visteria statului să li-se pună la dispoziție mijloacele materiale, cari sunt de lipsă pentru administrarea bisericilor.

dotarea preoților și susținerea școalelor confessionale astfel, ca în țara întreagă instrucțiunea elementară să fie absolut gratuită. Pretindem obligativitatea căsătoriei bisericești și ștergerea legii inconfesionalismului.

Pretindem, ca în școlile primare de stat sau comunale, unde majoritatea locuitorilor e română, limba de propunere să fie românească. Încât pentru școalele confessionale vom protesta solemn în contra proiectului de lege al ministrului de culte referitor la revizuirea învățământului primar și în contra tendințelor depuse în acel proiect.

5. Pretindem autonomia deplină a comunelor și a cercurilor administrative și arondarea lor cu deosebită considerare, la limitele de limbă a popoarelor din țară; pretindem alegerea funcționarilor administrativi din popor cu eschiderea dreptului de candidare și desființarea instituțiunei viriliștilor.

6. Cerem lege electorală pe baza sufragiului universal și arondarea cercurilor cu număr egal al alegătorilor, votare secretă în sediile notariale înaintea unei comisii ambulante și reprezentarea minorităților în parlamentul țării.

Pretindem să se garanteze prin lege dreptul de întrunire și asociare fără nici o restricțiune, pretindem votarea deplinei libertății a presei, nelimitate în afacerile publice.

7. Cerem străformarea radicală a sistemului de dare, reducerea dării de pământ, preste

tot introducerea contribuției progresive, scutirea de sub contribuție a minimumului de existență și desființarea dării de consum pentru articli indispensabili de alimentare.

8. Pretindem desființarea fidei-comisurilor, improprietărea în măsură corespunzătoare a agricultorilor prin vinderea în părțile sub condiții favorabile a moșiilor statului. Cerem inalienabilitatea și indivizibilitatea minimumului de proprietate și pretindem, ca în ținutul locuit de Români colonizările să se facă numai cu populațiune română. Pășunatul în pădurile statului să fie pe lângă taxă mică dat în arândă direct poporului, iar legea referitoare la păduri să fie schimbată mai spre ușorarea poporului.

Interesele muncitorilor să fie scutite în mod echitabil în raport cu munca lor, făcându-se imposibilă exploatarea lor din partea întreprinzătorilor. Prin instituție de stat să se introducă asigurarea obligatoare a muncitorilor pentru cazul de boală și bătrânețe, având să contribue în acest scop statul, întreprinzătorii precum și aceia cari aplică muncitori. Nu mai puțin pretindem statificarea higieniei publice, medic și medicamente pentru săraci.

Bazându-mă pe acest program politic de până aci, Vă rog a-mi spriginî cu toată căldura candidatura mea, pentru de a duce cauza noastră la izbândă!

În lupta electorală ce se va desfășura, onoarea națională este în joc! Sper că simțul DVoastră românesc, vă va da putere, ca steagul

desfășurat în cercul DVoastră să iasă cu cinste din luptă!

Cu toată stima și frăția:

Timișoara, 18 Ianuarie 1905.

Dr. Aurel Cosma.
advocat.

Tinerii din Ocna n'au voit nici ei să rămână îndărăptul celor cu vot; s'au organizat într'un cor ocazional, care seara percurzând străzile orașului ori așteptând sau petrecând la gară pe candidat, cînta cântecele de mai jos, învățate și cântate apoi și de mândrele și înțeleptele noastre româncuțe din Ocna. Îți era mai mare bucuria să ascuți aceste cântece de îmbărbătare din inimă la inimă date.

Cântecele alegerii de deputat dietal din Ocna:

I.

Foaie verde măr sălciiu,
Vine Cosma din Sibiiu,
De domni mari încunjurat,
Să-'l alegem deputat:
Vivat, Cosma să trăiască,
Că-'i de legea românească!

Lucre alții tot cu bani,
Nu dăm votul la Jidani!
Noi alegem deputat
Un Român adevărat,
Vivat, Cosma să trăiască,
Că-'i de legea românească!

Cine nu-'i dă votul lui,
 Ț de risul neamului,
 Că acela nu-'i Român,
 Nu-'i Român, ci e păgân,
 Și acela în veci rămâne,

 Om pătat și de rușine!

II.

*Frunză verde de-alămâie,
 Mare-'i D-zeu și știe
 Cine-'i om de omenie
 Că p'acela-'l luminează
 Și-'l îndeamnă și-'i stă pază
 Să-'și dea votul la Român,
 La Român nu la păgân;
 Să aleagă deputat
 Pe Cosma cel luminat,
 Că-'i Român adevărat.*

*Dară cine-'i om perdut
 Și de D-zeu bătut,
 Și ca Iuda pentru mită
 Se va duce în ispită,
 E ca oaia rătăcită,
 Că-'i la lume și la țară
 De rușine și ocară,
 Mânca-'i-ar pasărilor
 Grânele, săcărilor,
 Să strabată țările
 Din găzdac
 În veci sărac,
 Să n'aibă nimic pe plac;
 Din frunțaș
 În veci codaș
 Și de ris la orice paș!*

III.

Frați români din Căciulata
 Fiți acum de luptă gata
 Fiți gata!

Și cu frații cei din Vale
 Vă uniți cu toții 'n cale
 În cale!

Și alegeți cu mândrie
 Deputat de omenie,
 Că-i de legea românească
 Vivat Cosma să trăiască!

(Melodia după: »Sună buciumul de alarmă«.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IV.

Frunză verde mărăcine
 A venit *Alexics*, vine . . .
 Ce cauți tu la noi străine?
 Nu ne trebuie deputat
 Slugă la stăpân băgat
 Și cu suflet renegat!

Piară sluga și stăpân
 Noi alegem domn român;
 Piar' *Alexics*! Jos cu el!
 Vivat Cosma Aurel!

Notă: Autorul cântecelor I—III este dl Dr. Al. Vasile, candidat de avocat în Sibiiu.

Ziua de luptă.

Ni-a adus-o dimineăta de 26 Ianuarie 1905; pe la 7 oare piața mare era încă goală, ici-colea vedea-i pe lângă case câte un om căutând cu inima strânsă și nedumerită spre piața cea mare, care dela 8 oare încolo avea să fie locul de cinste pentru cei bravi și de rușine pentru cei slabi.

Despre alegere a publicat un raport amănunțit »Libertatea« în Nr. 8—9/1905 reprodus aici în întreg cuprinsul său:

Alegerea dela Ocna.

V'am comunicat telegrafice rezultatul alegerii dela Ocna, unde nrul alegătorilor este 328. Ocna este oraș cu magistrat și formează așa zicând singură un cerc electoral. Numai comuna Mândra mai concurge cu un singur vot românesc. După lista oficială compusă până acuma de cătră cei dela putere după bunul lor plac, sunt alegători români 166, din cari câți-va inși sunt duși în America și vre-o 2 au murit. Voturile străine (Maghiari, câți-va Ovrei și Sasi) 172. Între aceștia s'au acceptat, precum spun ceice cunosc referințele, toții cârpacii și flaimucii, fără de nici o bază legală, așa canceliști dela judecătorie, boactări dela gară, servitorii dela oficii publice. Oficiali vechi, cari s'au strămutat din Ocna, au fost susținuți în listă, ca să nu slăbească numărul. Cu toate aceste și dintre contrari au lipsit mai mulți, căci de tot s'au dat numai 302

voturi. Din acestea a primit candidatul nostru național:

Dr. Aurel Cosma 124 voturi.

Dr. Markbreit Gyula 178 voturi.

Noi — cunoscând lista — știam înainte, că pentru o eventuală biruință să cere pregătire și luptă energetică. De aceea n'am întrelăsat ocazie a ne prezenta în mijlocul alegătorilor români și a-i însufleți pentru idealuri românești »scoțându-i din ghiarele corupțiunii ovreiești, care s'a năpustit de zece ani asupra acestui cerc mic. Din toate presemnele putem deduce, că — deși am căzut de astă dată — totuși am pus bază bună pentru organizarea în viitor și pentru recucerirea acestui cerc, care înainte cu decenii a avut deputat Româncu pe Moldova născut în Ocna. În urma pasivității însă, poporul român a rămas părăsit; lista sa compus fără nici un control din partea noastră; poporul a fost dat pradă agenților streini, cari l-au corupt după bunul lor plac. Ceice se credeau stăpâni pe bieții Români, afirmau, că abia vom putea avea 20—30 voturi românești; iară fostul deputat să fălea »că va avea atâta majoritate, câtă va voi el«.

Între astfel de împrejurări e greu, ca dint'odată să ajungi la cele mai bune rezultate. Am început însă lupta cu gândul: 1) a pune poporul în tălpi, a-i deștepta conștiința de Român și a-și folosi dreptul de cetățean, nu pe bani, ci din dorul de a promova binele neamului românesc din această patrie, și 2) a lua la proxima

ocaziune în revizie lista electorală, scoțând din ea pe cei indusi pe nedreptul și stăruind pentru inducerea tuturor Românilor îndreptăți, prin ce ușor putem ajunge în majoritate.

Insuflețirea produsă în timp foarte scurt, a contribuit atât de mult la deșteptarea conștiinței naționale, încât prin ziare nici în timp de 10 ani n'ai fi fost în stare să obții; și eu unul — chiar de zece ori să cădem la alegere, — sunt mulțumit cu faptul că masa cea mare a poporului să trezește, să declare cu fală de românească și-și manifestează această mândrie prin cântece și jocuri, și peste tot prin un curent de viață românească, care va trebui cu timpul să răpească cu sine pe toți, și pe ceice acuma ca niște lași și nemernici stau deoparte, ori să lipsesc — nu de neamul lor, — ci de străinii cei mai rău-voitori ai poporului român.

Inteligența română din Ocna, a dat în această direcțiune tot concursul său tinerimei dela Sibiiu, care în adunări populare, ținute dealtcum sub controlă polițială, a căutat să redeștepte pe alegători și prin ei tot poporul. Ziua de alegere a fost vie dovadă că succesul a fost frumos.

Înainte de oarele 9 a. m. s'au prezentat adecă în piață, în fața magistratului, unde avea să decurgă alegerea, nu numai alegătorii români, ci mulțime de oameni, copii, tineri și bătrâni. Au venit pe rând în 2 grupe mari, una din jos, o alta din sus, în frunte cu conducătorii lor și cu muzica lui Brașovean, care întona cele mai

frumoase marșuri. Bărbații purtau în căciulă iar femeile la piept, cetina verde de brad!

Întrunite ambele grupe s'au încins dansuri, hore, sîrbe, și la urmă răsuna Ocna de cântecele tinerimei cu refrenul:

»Vivat! Cosma să trăiască!

»Că-i de legea românească!

Fostul deputat Dr. Hámori, ales în periodul trecut cu voturile românești, sta plouat și izolat deoparte, jăluindu-și »többség«-ul visat.

La 9 începe votarea. Soartea (?) statorește următoarea ordine: 1. Partida Markbreit. 2. Partida Cosma. 3. Partida Hámori. Biuroul central al guvernului dăduse ordin să susție pe Hámori cu orice preț. Cu toate astea pe ascuns toată lumea oficială lucra pentru celalalt guvernamental, care nici vorbire-program nu-și ținuse, încât puțini l-au putut cunoaște. E un ovreu din Budapesta, care afară de bani nu are nici o notă recomandatoare. Corteșii lui au câștigat și 30 de voturi românești, și de sigur bine au trebuit să fie unși, căci altcum cu greu se poate presupune ca aceștia — în butul batjocurei, a hulei și a disprețului cei aștepta — să se lapede de neamul lor și să se alătore la un jidan belit. Cu aceste voturi românești au obținut Markbreit 138 voturi, la care în urmă s'au alăturat și voturile oficiale (40) ale ovreului Hámori, care s'a retras, obținând astfel Markbreit 178 voturi, față de 124 ale lui Cosma, care — cu cele 30 voturi ale rătăciților Români — ușor obținea o majoritate de 6 voturi. Aceste oi rîioase erau altcum

conștii în cea mai mare parte de trădarea, de vinderea neumului lor, căci la urnă ori mergeau pe căi lăturalnice, ori conduși de corteșii ovreilor și nu îndrăzneau a să uita la români, cari strigau după ei însoțindu-i de întreg disprețul lor. Numai unul — Dumitru Balteș — chirchilit fiind — a avut obrăznicia a ieși dela votare cu căciula pe-o ureche și cu țigara 'n gură.

Când s'a publicat rezultatul alegerii și românii au înțeles, că am căzut cu voturile celor ce s'au făcut toporiște la săcurea străinilor, furia tuturor împotriva lor era mare, cuvinte de blăstem ieșeau din gura tuturor, încât conducătorii noștri au trebuit să-i domolească, să-i asigure pe Români, că să nu-și piarză răbdarea, căci bătaia lui Dumnezeu va trebui să-i ajungă ori mai iute ori mai târziu. Poporul, aud că e hotărît a se feri de ei, ca de niște oi rîioase prin următoarele:

A nu lua parte corporativ la înmormântarea lor;

a nu le da loc de frunte în cimiteriu;

a nu-i mai alege în nici o corporațiune fie bisericească fie de alt soi;

a nu admite să aibă strană mai de frunte în biserică;

a spune copiilor și nepoților din neam în neam, că cutare și cutare și-au vândut sufletul și voturile la ovrei.

Noi însă i-am sfătuit, să cerce mai întâiu a-i lumina de mârșava lor faptă, a-i îndupleca să-și ispășească păcatul și a să pocăi, căci

în curând li se poate da un privilegiu de-a vota pentru român și de-ași îndrepta greaua lor greșală.

Aud că la unii remușcarea conștiinței trezite s'a și ivit. Un alegător înțelegând, că și cu votul lui au căzut Românii, a început să plângă cu lacrimi exclamând: »Doamne nu me bate, că silit fiind ca slujbaș, am votat cu ovreul și nu cu neamul meu!« Altul n'a avut odihnă zile și nopți, mai ales după ce soția sa l'a convins pe deplin despre marea ispită în care a căzut. Biata soție zile întregi a plâns, s'a bolnăvit, a amețit. Căința a coprins și pe bărbat în grad mare, a început să plângă, să se vaiete și să ceară sfat »cum ar putea să scape el și familia lui de pata, cu care ispita diavolului, banul, l-a mânjit?« Și-a mărturisit păcatul, chiar și înaintea notariului public spunind, că a votat fâgăduindu-se pe vot 200 cor., dară — convins de greșala făcută — nu primește banii, ci va munci cinstit, ca să-și hrănească soția și cei 7 copii, cărora lasă moștenire o pată atât de rușinoasă. Spre a-și recâștiga liniștea pierdută s'au spovedit ambii — plini de pocăință, — ca nu cum-va lovindu-i Dumnezeu cu moarte, să fie nepregătiți. Eată deci exemple clasice, despre ce poate face curentul sănătos, odată deșteptat în masele poporului. Acest curent trebuie alimentat la toate ocasiunile binevenite. Vă trimitem — cu omitarea acestor pocăiți — numele celor ră-tăciți, ca să-l cunoască toată lumea românească, să-i cunoască mai ales Ocnerii, cercând a-i re-

aduce iară la turma cea românească, cum a adus M. Christos oaia cea rătăcită. Un țăran ne zicea: »Să-i fotografăm Domnilor! și să-i vestim în novele la toată lumea, ca să-i vază, să-i cunoască și în toate târgurile se ajungă de batjocura neamului«.

Noi i-am răspuns: »Căutați mai întâi, bade dragă, a-i convinge și pe ei, ca 'n mare rătăcire au căzut și numai dacă nu veți isbuti, să ne fie la toți ca niște farisei și vameși«. Asta o ținem cu puțință, având în vedere, cele 2 pilde expuse mai jos.

Eată lista rătăciților și a uscăturilor din pădurea românească, care pare-că ar încolți spre o nouă viață:

1. Apolzan Savu Iuon, 2. Apolzan Savu Sande, 3. Balteș Andrei, 4. Balteș Savu Andrei, 5. Balteș Dumitru Todor, 6. Balteș Iuon Demian, 7. Balteș Nicolae Onuțiu, 8. Berebuna Simion, 9. Curtean Lazar Iunior, 10. Ion Mițu, 11. Curtean Lazar Saia, 12. Dejan Lazar Savu, 13. Greavu Iuon sen., 14. Hentes Nicolae, 15. Luca Iuon Danilă, 16. Muntean Savu Savu, 17. Negrilă Iuon Ilie, 18. Oprișor Simion Simion, 19. Oprișor Iuon Savu Pițu, 20. Oprișor Nicolae Savu, 21. Oprișor Iuon Ghiți, 22. Popoviciu Iuon sen., 23. Stoia Lazar, 24. Stoia Nicolae Gligor, 25. Stoia Iuon Savu, 26. Tudor Iuon, 27. Turcu Iuon, 28. Voina Lazar sen., 29. St. Pisu, 30. Greavu Ion Iunior.

Se sperăm, că înainte de a-i ajunge blăstămul neamului și bătaia lui Dzeu, se vor pocăi și atunci cu drag îi vom primi la sinul neamu-

lui, cum au primit părintele la sine pe fiul său cel rătăcit, — dacă se vor întoarce, dacă nu, pomenicul lor va rămânea din gură, și cu scârba va fi pomenit de toți, pe cum cu evlavie și respect pomenim în sfânta biserică pomelnicul cetitorilor și a binefăcătorilor din trecut.

Cu dispreț și greață trebuie să amintesc faptul scandalos, că între Români să pot afla uscături, cari să facă slujba de corteși ovrei, cei mai mârșavi dușmani ai noștri, cum au făcut-o unii în cazul acesta.

Anume profesorul din Bpesta Dr. George Alexics, a venit la Ocna și cu toate, că sta de candidatul român, totuși în ascuns a lucrat pentru Markbreit. Iară candidatul de adv. Crișan de pe la Arad pentru Hâmbori. Culmea infamiei însă a comis-o preotul Bogdan, de prin Bihor, care — în loc să-și binecuvinte turma românească în decursul sărbătorilor și să le sfințească casele la Bobotează — a petrecut săptămâni întregi în Ocna, corteșind pentru ovrei. Să acuză, că l'au trimis sorsa, preoteasă fruntașului paroch Mladin din Curtici, ceea-ce nu putem crede; din contră sperăm, că cumnatul său îi va ști aplica meritata dojană pentru nemai auzita îndrăsneală, de a se angaja la astfel de slujbe tocmai în preajma și la pragul reședinței noastre metropolitane.

Rușine să le fie.

Înființarea unui ziar mare se impune, care să sdrobească prin opinia publică formată de el, astfel de hiene naționale.

Nu pot lăsa neamintit faptul, că Sașii, cari se dau de amici ai noștri, dară de fapt ne sunt mai dușmani decât ori-care alt popor din această țară, până și aici unde sunt 2—3 alegători, au ținut de conștient să ne lovească prin votul lui Simonis din Sibiiu, care a plecat anume la Ocna ca să voteze cu ovreii și să salveze astfel »marea consecvență a circumspecției săsești«. — Sinceritatea lor față de noi s'a dovedit de altcum pe toată linia.

În fine încheiu cu laudabilul fapt, că în prezenta votării, rudeniile unui alegător bătrân bolnav — cuprins de agonie — ținându-i lumina, zicea tânguindu-se: »Doamne! De ce nu mi-ai lungit viața, barem până să-mi fi putut da votul pentru românul nostru?« Iară alții s'au dus la votare, întorcându-se ușurați. Așa:

Ioan Dejan, Savu Gligor al. Simon, D. Luca Cirvică, Lazar Muntean al. Lazar, Ioan Savu Gligor, Ioaneș Muntean, Ioan Belteș, Scheopul și Lazar Șoima. Unul din ei — bolnav de moarte — a vrut să fie dus cu trăsura la votare, unde cu voce stânsă a răspuns la întrebarea președintelui: »Cu Cosma!« Acesta — când s'a dus candidatul Dr. Cosma, să-i mulțumească — a răspuns: »Nai de ce domnule! acumă sunt liniștit, căci mi-a ajutat Dumnezeu atâta: să arăt celor 4 fii ai mei cum trebuie se ție și se lucre pentru neamul lor.«

Dă-ne Doamne mulți așa Români!

I'a spurcat fântâna! ...

(»Libertatea« Nr. 6 1905.)

În Ocna Sibiiului Românul Dr. Cosma nu-mai așa a căzut, că peste 30 de alegători români s'au lăpădat străinului, ei știu pentru ce preț. Acum se vezi hulă pe cei lăpădați. A venit unul care a votat cu străinul, să scoată apă din fântâna vecinului (că el nu are). Numai decât acesta a chemat pe popa de i-a sfințit fântâna, că, zicea, i-a spurcat'o necuratul care a votat cu străinul, prin aceea că a mai scos și el apă din ea.

Și e opreliște ca cei lăpădați să mai între în curțile celor cari au ținut cu Românul.

Iar femeile celor-ce au votat cu străinul, chiamă preot de cetește deslegare asupra copiilor, ca să nu-i ajungă, urmarea păcatului tatălui lor!

Varianta cântecului I.

Indată ce s'a știut rezultatul alegerii, corul tinerilor percurge străzile Ocnei cântând varianta cântecului I, improvizată de dânșii:

Foaia verde lemn uscat,
Nu fii Cosma supărat,
Că ce nu ești deputat, —
Ești român adevărat.

Foaia verde mărăcini,
Vin jidanii din străini
Dau pe voturi sute-mii,
Ca s'ajungă la domnii.

Iară Cosma om deștept,
El ni-a vrut nouă drept,

Dară câțiva frați români
S'au făcut astăzi păgâni.

Osândiți sunt că's mișei,
Ura neamului pe ei!

Scrisoarea candidatului către alegătorii, cari au votat cu dânsul.

Timișoara, 18 Februarie 1905.

D-Sale Dlui

N. N.

în Ocna.

De când m'am îndepărtat din mijlocul D-tre și am sosit iarăș în capitala mândrului nostru Bănat, n'a trecut nici o singură zi, ca gândul meu să nu zboare la D-tre, frați ocneni, bravi luptători și credincioși paznici ai steagului cauzei poporului nostru românesc.

Ascultând porunca dată mie de frunțașii nostri, m'am prezentat la D-tre, ca dimpreună să începem și la Ocna lupta națională, care singură poate să ducă la izbândă dorințele firești ale neamului nostru.

D-tre, fraților, cu iubire și dragoste de neam m'ați primit, precum și eu, condus de iubirea și dragostea de neamul meu românesc am venit la D-tre; știți bine, că în mai multe rînduri atât eu cât și ceilalți frați ai nostri din Sibiiu V-am spus pe larg, ce luptă mare și grea trebuie să purtăm noi Români, ca să putem trăi ca Români în această țară locuită de noi timp de aproape 2000

de ani și cum noi nu putem aștepta dela nime nici un sprijin, numai dela noi înșiși.

În jurul D-tre am avut mângâierea sufletească să văd bărbați cinstiți și Români bravi așa cum doresc eu să fie tot Românul; însuflețirea nemărginită a D-tre pentru cauza noastră românească era să facă minuni și dacă de astă dată nu ni-a succes izbânda deplină, totuș lupta aceasta a redeșteptat în noi toți puterea de viață națională românească pentru luptele viitorului și ne-a întărit în credința unui viitor mai bun.

Să știți deci fraților, că deși am pierdut de astă dată lupta, totuș nu suntem bătuti, căci ne-am ales cu o prețioasă comoară: trezirea la viață românească a poporului nostru din Ocna.

Dar oare toți s'au trezit, ca D-tre, fraților? Durere nu. Știți bine, cine sunt cei rătăciți, cari s'au lăpădat de noi creștinii și Românii trecând în tabăra dușmanilor bisericeii noastre și a neamului nostru românesc. Mă întreb de multe ori, că oare de al' cui drag s'au deslipit dinșii de frații lor de sânge și de lege, dându-și voturile lor unui jidan, om din neamul, care pe cruce a resignat pe Dumnezeuul nostru și zi de zi ne hulește pe noi Românii? Dinșii nici nu-l cunosc, nici nu l-au văzut, nici nu știu ce inimă are pentru Români, pentruce dară au putut avea atâta dragoste pentru el?

Răspunsul l-ați dat D-tre, fraților, pe câmpul de luptă, când la auzul purtării lor nevrednice de un Român, într'un glas li-ați strigat: ne-ați vîndut!

Da, vînzare și tradare de neam a fost aceasta; un păcat, pe care nici bunul Dumnezeu nu-l poate ierta, căci dacă nu rătăciau cei 31, învingerea era a noastră, a poporului românesc și cum să ajute Dumnezeu pe acela, care nu ajută, ci vinde, pe fratele său?

Să nu perdem însă curajul și să nădăjduim, că în viitor mândrul câmp al luptei noastre românești nu va mai fi împetrișat de neghină și polomidă și că și cei rătăciți acum se vor pocăi în sufletele lor și îndreptându-se, își vor spăla rușinea din trecut.

Nu am izbutit de astădată și din pricina, că mulți oameni de ai noștri nu sunt luați în lista alegătorilor, deși după lege trebuiau să aibă dreptul de vot; ca să nu ni-se răpiască astfel drepturile, îndemnați pe oamenii respectivi să meargă îndată la conducătorii noștri de acolo, cari îi vor însemna și îmi vor comunica numele lor; eu mă voi interesa, că toți aceștia să fie luați în lista alegătorilor; dar faceți aceasta fără a mîna re.

Cînd toți Românii noștri din Ocna îndreptățiți la vot vor fi luați în listă, vom forma o majoritate, pe care nu o poate sdrobi nici neghina din sufletele celor rătăciți, nici banii lui Iuda și nici o altă putere pămîntească.

Ca să știți după nume pe cei bravi, cari au votat cu noi și pe cei rătăciți, cari au votat contra noastră a Românilor, Vă trimit aici și lista de votare; cu întreaga obște românească dimpreună mă bucur foarte mult, că între cei

bravi și al D-Tale nume ocupă loc de cinste românească.

Din aceasta listă se vede, că 124 Români au votat cu noi, ear 31 contra noastră, de tot deci 155 Români, și deoarece s'au dat peste tot 302 voturi, noi Românii am fi învins cu cele 155 voturi ale noastre, — dacă cei rătăciți nu rătăciau și nu se lăpădau de legea și sângele lor, ocară neamului românesc.

Vă mulțumesc tuturor, fraților ocneni, și pe calea aceasta îndeosebi și D-Tale, pentru încrederea și dragostea, cu care m'ați onorat pe mine, — pus de voie bună și cu inimă caldă în slujba adevărată a neamului românesc și Te rog, că această încredere și dragoste să o păstrezi și pe viitor pentru mine.

Când ceasul de luptă ne va chema, voi fi eară în mijlocul D-tre și având cu toții nemărginită încredere în Dumnezeuul nostru și al părinților nostri, sunt pe deplin convins, că din lupta națională a poporului nostru din Ocna, poporul românesc va ieși biruitor.

Ajută Doamne, că așa să fie!

Te rog să primești o frățescă strângere de mână dela

Dr. Aurel Cosma m. p.,
advocat,
asesor consistorial.

Consămnarea

alegătorilor români din Ocna, cari au votat cu candidatul de deputat dietal al partidului național român Dr. Aurel Cosma:

Nr. cur.	Numele	Nr. cur.	Numele
1	Isaia Popa, paroch	26	Savu Pițiu Balteș
2	I. Oprișor Domnariu	27	Lazar Henteș Grecu
3	Ion Toader Negrilă	28	Petru Gavozdea
4	George Roșiu	29	George Cojocariu
5	Ion Curtean, mășariu	30	Simeon Timar
6	Sim. Sim. Negrilă iun.	31	Lazar Văs. Banu
7	Ion Vinceleriu, paroch	32	Samoilă Ciovică
8	Onițiu Balteșiu	33	Isaia Oprișor
9	Savu Tomi Tudor	34	Ion Balteș Schiopu
10	Lazar Roșiu	35	S. Muntean Ioaneș
11	Romulus Bogariu	36	Ion Ioaneș Voina
12	Ion I. Oprișor	37	Mihăilă Pârvu
13	Nicolae I. Oprișor	38	Mihăilă Rodean
14	Simeon I. Oprișor	39	Comnan Crisboi
15	Nicolae I. Mitea	40	Ion Precup Stroia
16	Savu Popa	41	Lazar D. Cojocar
17	Ion N. Dregiciu	42	Savu Ongner
18	Toader Șoima	43	Sim. Dăn. Luca iun.
19	George Ursu	44	George Ciortea
20	Savu S. Mitea	45	Ion Moise Muntean
21	Simeon Secărea	46	Lazar Savu Cojocar
22	Lazar Const. Voina	47	Ion Dăn. Luca sen.
23	Nicolae Turcu	48	Isaia Cojocar
24	S. Oprișor Domnar	49	Achim Tănase
25	George Cristea	50	Mihăilă Luca

Nr. cîr.	Numele	Nr. cîr.	Numele
51	Ion Lazar Luca	81	Dumitru Popi
52	Savu S. Pițiu, Oprișor	82	Ion D. Popi
53	Coman Stoe	83	Savu Oprea Balteș
54	Nicolae Vestemean	84	Dum. Ach. Cristea
55	Nicolae I. L. Luca	85	Aurel Bogariu
56	Savu Andrei Sibișan	86	Lazar Ivan
57	George Parția	87	Ion Tanase
58	Ion Mureșan	88	Ion L. Negrilă
59	Ion Gligor Mundrian	89	Ion L. Flori Luca
60	Ion Mih. Dejan	90	Lazar Tod. Iosif
61	George Dejan	91	Nic. Ciovică sen.
62	Văsălie Ogner	92	Ion N. Cascu
63	Lazar Zaharie	93	Ion I. Vlad
64	Ion Savu Dejan	94	Nicolae Opriș
65	Ion I. Preda	95	Lazar L. Muntean*)
66	Ion Ivan	96	Savu Onițiu Roșca
67	Zaharie Popa	97	S. S. Apolzan Nica
68	George Bănățan	98	Ion Sam. Florea
69	Ilie Oprișor	99	Simeon Negrilă sen.
70	Onea Tudor	100	George Căndea
71	Nicolae Tod. Negrilă	101	Ion Cascu
72	Sim. Dăn. Luca sen.	102	Savu L. Curtean
73	Nicolae I. Ciovică	103	I. Dragoman sen.
74	Nicolae I. Tudor	104	Ion S. Preda
75	Simeon Sedean	105	Ion Sim. Gligor
76	Lazar Bănățan	106	Lazar Șoima Tomi
77	Petru D. Balteș	107	Savu Popa I. Ion
78	Savu S. Luca	108	I. Vinerean (Mindra)
79	Lazar Mih. Voina	109	I. Ghisioiu, paroch
80	Nicolae Topărcean	110	Lazar Șoima*)

Nr. cur.	Numele	Nr. cur.	Numelc
111	Savu Radu	118	Ion Sim. Capră
112	Isaia Henteș, par.	119	Mafteni Gligor
113	Savu Popa Ciovică	120	Toader Iosif
114	N. Vidrighiu (Reșinar)	121	Nicolae Albu sen.
115	Isaia Matheiu	122	Ion L. Iosif
116	Savu Avram	123	Ioaneș Muntean*)
117	Savu Sim. Gligor*)	124	Lazar L. Albu.

Au votat cu jidanul Dr. Markbreit Gyula :

1	L. Curtean, bărdaș	16	I. S. Pițiu Oprișor
2	I. Popovici sen. cant.	17	I. Demian Balteș
3	Lazar Voina sen.	18	Nic. Balteș Oniț
4	Ion Greavu sen.	19	Ion Turcu
5	Savu Apolzan gandii	20	Nicolae S. Oprișor
6	Ion Greavu iun.	21	Savu S. Munteanu
7	Lazar Stoie I. Nic.	22	Lazar Sai Curtean
8	Ion Curtean Oni	23	Savu I. Apolzan Nica
9	Ion I. Tudor	24	Ion Ilie Negrilă
10	Andrei Balteș	25	Simeon Berebună
11	Savu Andrei Balteș	26	Ion Savu Stoe
12	Lazar Savu Dejan	27	N. N.
18	Nicolae Gligor Stoe	28	Niculae Henteș
14	Sim. Sim. Oprișor	29	Ion Oprișor Ghiții
15	Dum. Tod. Balteș	30	Ion Dănilă Luca iun.

Au votat cu Dr. Hámory László :

- 1 Ion Iac. Munteanu.

*) Au fost greu bolnavi, dar totuș au venit la votare.

De tot s'au dat . . .	302 voturi.
Din aceste a primit :	
Dr. Aurel Cosma :	124 voturi,
Dr. Markbreit Gyula	177 »
Dr. Hámory László .	1 »
Total . . .	302 voturi.

Pentru a fi ales se recere jumătate din voturile date și încă un vot, în cazul de față 152 voturi, — candidatul partidului național român Dr. Aurel Cosma a avut 124 voturi, și așa mai trebuiau 28 voturi, ca să iasă învingător ; prin urmare, dacă din cei 31 Români, cari au votat pentru jidan, 28 ar fi votat cu frații lor Români, din lupta dela Ocna României ieșiau biruitori.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PARTEA II.

Petițiunea contra alegerii.

Lista electorală fiind compusă așa cum era, succesul alegerii a priori era problematic pentru noi, astfel la început eram decizi să nu atacăm alegerea, căci și la cazul, că aceea s'ar nimici, lista anului 1905 ni-ar face și la a doua alegere mari greutate.

Glasul poporului cerea însă răzbunare contra acelor, cari au zădărnicit răușita noastră și ca cei păcătoși să fie cunoscuți de toată lumea și tractați după merit, dorința de a ataca alegerea, a devenit tot mai mare, ceea ce aducându-se și la cunoștința candidatului poporului, acesta s'a prezentat din nou la Ocna, unde cu ajutorul inteligenței locale și a celorlalți conducători adunându-se dovezile de lipsă, s'a redactat petițiunea pentru nimicirea alegerii.

Cuprinsul acestei petițiuni este până la litera din urmă adevărat și aruncă o lumină clară asupra fără-de-legilor, cu ajutorul cărora a putut fi ales de deputat un individ fără nici o trecere și cunoștință la popor, de care nici când

nu s'a interesat, doară atunci numai, când tot pe spinarea poporului a căutat să ajungă la măriri.
Iată petițiunea:

Rubru-Nr. 28. jud. cur.
1905.

Înaltei Curie reg. ung.
în
BUDAPESTA.

PETIȚIUNEA

lui

Ioan Domnariu Oprisor și a soților,
economi locuitori în Ocna, repr.
prin Dr. Aurel Cosma avocat în
Timișoara,

c o n t r a

lui

Dr. Iustin Markbreit avocat, de-
putat dietal, locuitor în Budapesta
(VI, Ó-utcza Nr. 5)

pentru nimicirea
alegerii de de-
putat dietal efep-
tuită în Ocna la
26 Ianuarie a. c.
și acc.

Cu adnexele A), B) și C) și
3000 cor. bani gata.

Textul:

Înaltă Curie!

Majestatea Sa regele dizolvând dieta, în cercul electoral al Ocnei alegerea de deputat dietal s'a ținut în 26 Ianuarie a. c., la care Dr. Iuliu Markbreit, avocat, locuitor în Budapesta, a fost ales de deputat dietal.

Această alegere însă în sensul punctelor 2 și 6 ale §-ului 3 al art. de lege XV din anul 1899 este în întregul său nevalidă, pentru că Dr. Iuliu Markbreit, deputat ales, parte dânsul direct și personal, parte prin oamenii săi angajați spre acest scop, a promis bani alegătorilor, ca aceștia să voteze pentru dânsul, iar în intervalul dela publicarea în monitorul oficial a ordinațiunei ministrului de interne la fixarea terminului de alegere până la efectuarea alegerii a tractat cu mâncări și beuturi pe alegători, ca aceștia să voteze pentru dânsul și la aceste tracte dânsul încă a fost părtaș și s'a învoit la acelea.

Pe baza acestor motive și a faptelor, pe care le vom dovedi mai la vale, noi subscrișii prin aceasta atacăm alegerea amintită, dar mai înainte de a ne dimitte în meritul cauzei, voim să satisfacem cerințelor formale ale legii citate și spre scopul acesta avem onoarea a accluda

- A) sub A) copia întreagă și legalizată prin notar public a listei electorale pentru cercul Ocna

valabilă pe anul 1905, din care se vede, că subscriși

Ioan Domnariu Oprișor	sub Nr. 210,
George Roșiu	» » 252,
Savu Luca Savu iun.	» » 179,
Ioan Moise Muntean	» » 198,
Isaia Oprișor	» » 220,
Ioan Gligor Mândrean	» » 192,
Achim Tanase	» » 290,
Ilie Oprișor	» » 221,
Lazar Roșiu	» » 253,
George Cojocariu	» » 69,
Lazar Dumitru Cojocariu	» » 72,
Nicolae Ciovica iun.	» » 62,
Lazar Banașan	» » 34,
Savu Ogneriu	» » 208,
Simion Sedean	» » 273,

suntem luați în lista alectorală și așa avem îndreptățirea de a petiționa ;

B) sub *B)* în original atestatul primăriei din Ocna, ca autoritate locală, prin care se dovedește identitatea noastră cu a celor subscriși în petițiunea prezentă ;

C) sub *C)* cuitanța casei reg. ung. de stat, ca oficiu de depunere din Budapesta, despre suma de 3000 cor. depusă de noi acolo conform legii spre acoperirea preventivă a cheltuielilor procesuale.

Plenipotențiatul nostru în cauza prezentă este în linia primă Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișoara.

După acestea avem onoarea a espune în

următoarele fapte, pe baza cărora cerem nimicirea alegerii în urma dispozițiilor punctelor 2 și 6 ale §-lui 3 al art. de lege XV din anul 1899 și anume :

I. Dr. George Alexics prof. locuitor în Budapesta, s'a prezentat ca agentul dlui Dr. Iuliu Markbreit în Ocna la 12 Ianuarie a. c., unde s'a încuarterat în crîșma lui Leich, iar seara a chemat la sine pe mai mulți alegători, între cari și pe Nicolae Cioveica iun., Samuilă Ciovică, Ioan Gligor Mândrean, Ioan Todor Murășan, Ioan Stoia Precup alegători și Lazar Cojocariu lui Nicolae și Vasilie Luca nealegători, cel din urmă călțunar, ceilalți toți economi, locuitori în Ocna, cărora apoi dl George Alexics le-a spus, că dînsul stă în relațiuni bune cu candidatul Dr. Aurel Cosma și că dînsul încă ar dori alegerea acestuia, dar e convins, că aceea nu va succede, căci numai unul, care rischează mulți bani poate fi ales, iar el are un astfel de om, care va plăti 40000 cor. alegătorilor, cari vor vota pentru dînsul, adecă pentru omul lui și că acesta e gata să mai jertfească tot spre scopul acesta și alte spese pînă la 24000 cor.; sumele acesteă le va depune la un bărbat de încredere, care apoi după efectuarea și urcarea la valoare de drept a alegerii va plăti fiecărui alegător, care a votat pentru omul său 200 cor.; tot cu această ocasiune Dr. George Alexics a tractat cu mîncări și băuturi pe cei numiți cu scopul, ca aceia să voteze pentru omul lui și a dispus la crîșmarul Leich Sándor, că alegătorilor absenți să li-se trimită vinul acasă; prețul băuturilor și al mîn-

cărilor consumate l-a achitat Dr. George Alexics, alegătorii n'au plătit nimic.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați sub jurământ ca martori toți indivizii numiți în acest punct cu numele și ocupațiunea lor.

II. Tot în ziua aceea Dr. George Alexics s'a pus în contact cu Andrei Bakk, canonic titular, preot rom.-cath., locuitor în Ocna, ca pe lângă promisiunile circumscrise în punctul precedent să-l câștige atât pe dânsul, cât și pe partizanii acestuia pentru omul său, la ce apoi Andrei Bakk i-a recomandat pe George Hermeczy, econom, Alexandru Bőjti iun. tâmplar, Iosif Kiss proprietar și Ștefan Takács învățator, locuitori în Ocna, ca pe unii, cu cari poate aranja după placul său chestia aceasta; aceștia și Dr. George Alexics apoi au tras în tovărășia lor pe Todor Balteș Dumitru, Ioan Pițu, Savu Oprișor, Ioan Greavu iun., Ioan Luca Danilă iun., economi alegători și pe Imre Wilhelm, crișmar, locuitori în Ocna, cari apoi parte au chemat pe alegători în crișmele lui Leich și Wilhelm, parte au căutat pe alegători a casă, promițând 200 cor. fiecărui alegător, care va vota pentru omul lui Dr. George Alexics.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ toți cei numiți în acest punct, apoi Ladislau Incze, preot ev. ref., Lazar Costean iun., Ioan Popovici iun., Lazar Voina iun., Ioan Greavu sen., Savu Apolzan Gandi, Ioan Greavu iun., Lazar Stoaia, Ioan Curtean Oni,

Ioan I. Tudur, Andrei Balteș, Ioan Andrei Balteș, Lazar Ioan Dejan, Nicolae Gligor Stoia, Simeon Oprișor, Ioan Demian Balteș, Nicolae Oniț Balteș, Ioan Turcu, Nicolae Savu Oprișor, Savu Savu Muntean, Lazar Isailă Muntean, Savu Nicu Apolzan, Ioan Ilie Negrilă, Simeon Berebunea, Ioan Savu Stoia, Nicolae Henteș, Ioan Ghița Oprișor alegători, economi locuitori în Ocna.

III. Dr. George Alexics pregătind astfel în timp de 2 zile terenul pentru omul său, a plecat din Ocna la Budapesta, ca se refereze acestuia; nu peste mult însă, în 22 Ianuarie a sosit dela Budapesta la Sibiiu situat la depărtare de jumătate de oră dela Ocna, dar nu singur, ci în societatea lui Dr. Iuliu Markbreit și Dr. Iosif Keresztessy, avocat locuitor în Budapesta (V., strada Bálvány Nr. 5).

În ziua următoare apoi Dr. George Alexics a cercetat pe Dr. Géza Szócs prof. gimnazial în Sibiiu, despre care a știut, că fiind născut în Ocna, are influință mare la alegătorii de acolo, și l-a rugat să-și valideze influința în Ocna în favorul lui Dr. Iuliu Markbreit și de oarece dânsul — Dr. George Alexics știe, că spre scopul acesta se recer bani, Dr. Iuliu Markbreit e gata se plătească fiecărui alegător 200 cor. și să jertfească astfel 60,000 cor.; Dr. Géza Szócs însă a refuzat întervenirea.

Pentru dovedirea faptului prim din acest punct cerem să fie ascultați, ca martori Dr. George Alexics și Dr. Iosif Keresztessy, car cu privire la faptul al doilea se fie ascultat Dr. Géza Szócs, ca martore sub jurământ.

IV. În 23 Ianuarie Dr. George Alexics a sosit la Ocna, acolo s'a încuartirat iarăși în crîșma lui Leich și a împărțit atât dânsul personal, cât și prin alții alegătorilor câștigați prin promisiuni coruptive steaguri și pene de alegere provăzute cu numele lui Dr. Iuliu Markbreit, fiind până la finea alegerii încontact permanent cu George Hermeczy, Alexandru Bójti iun., Iosif Kis, Ștefan Takács, Todor Dumitru Balteș, Ioan Savu Pițu Oprișor, Ioan Greavu iun., Ioan Dănila Luca și Imre Wilhelem, adecă cu corteșii săi numiți în punctul al doilea, ne mai făcând secret din aceea, că omul său bănos este Dr. Iuliu Markbreit.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ toți indivizii numiți în acest punct, precum și Alexandru Leich și Francisc Leich, crîșmari în Ocna.

V. Cu două zile înaintea alegerii adevăratei lui Dr. Iuliu Markbreit au ținut în școala de stat din Ocna o conferință sub prezidiul lui Andrei Bakk, canonic tit., preot; după terminarea părții oficioase ale acestei conferințe învățătorul Iosif Takács a promis alegătorilor prezenți fiecăruia câte 200 coroane, dacă vor vota cu Dr. Iuliu Markbreit și ca unul dintre corifeii corteșilor acestuia a îndemnat pe alegători să voteze pentru bani cu Dr. Iuliu Markbreit.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ Ștefan Takács învățător și George Preda, econom, locuitori în Ocna.

VI. Ioan Gligor Mândrean, econom locuitor

în Ocna, a declarat în prezența lui George Cojocariu, Savu Mitea și Francisc Dálnoki, economi locuitori în Ocna, că înainte de alegere cu două zile cortedșii lui Dr. Iuliu Markbreit și mai ales Ioan Savu Pițu Oprișor și Todor Dumitru Balteș, economi locuitori în Ocna, i-a promis atât lui, cât și la alți 5 soți ai săi câte 200 coroane, dacă vor vota pentru Dr. Iuliu Markbreit și au declarat, că toți cei ce vor vota pentru Dr. Iuliu Markbreit vor căpăta câte 200 coroane și că sumele acestea sunt depuse la crîșmarul Alexandru Leich și Francisc Leich din Ocna.

Pentru dovedirea acestui fapt, cerem să fie ascultați, ca martori sub jurământ Ioan Gligor Mândrean, Savu Mitea și Francisc Dálnoki, economi în Ocna.

VII. Înainte de alegere cu două zile Francisc Bogăți iun. tâmplar, locuitor în Ocna, a declarat înaintea lui Lazar Pițu Balteș econom locuitor în Ocna, că dânsul va căpăta 200 coroane, pentru că va vota cu Dr. Iuliu Markbreit și crezând, că și Lazar Pițu Balteș are drept de vot, l-a îndemnat și pe dânsul, că dacă vrea să capete și el 200 coroane, apoi să voteze pentru Dr. Iuliu Markbeit; pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultat, ca martore sub jurământ Lazar Pițu Balteș, econom locuitor în Ocna.

VIII. Ioan Curtean Oni, econom locuitor în Ocna, a declarat înaintea soției sale Maria Curtean, a lui Savu Luca, și Simion Negrilă iun. economi locuitor în Ocna, că Ioan Savu Pițu Oprișor, econom locuitor în Ocna, unul dintre

corteșii lui Dr. Iuliu Markbreit i-a promis 200 coroane, dacă va vota pentru Dr. Iuliu Markbeit; pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ toți cei numiți după nume și ocupațiune în acest punct.

IX. Tot cu două zile înainte de alegere corteșul Ioan Savu Pițu Oprișor l-a cercetat acasă pe Simion Pițu Negrilă iun. econom locuitor în Ocna și i-a promis 200 coroane, dacă va vota cu Dr. Iuliu Markbreit; pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultat ca martore sub jurământ numitul Simeon Negrilă iun.

X. Indată după alegere crîșmarul Iosif Reithoffer, locuitor în Ocna, i-a zis lui Ioan Luca Floria, econom locuitor în Ocna, că ce prost a fost alegătorul Savu Savu Luca, locuitor în Ocna, că n'a votat și dânsul pentru Dr. Iuliu Markbreit, căci dacă o făcea, Dr. Iuliu Markbreit și lui i-ar fi dat 200 cor.; pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ Iosif Reithoffer și Ioan Luca Floria.

XI. Ioan Savu Pițu Oprișor, mai des numitul corteș al lui Dr. Iuliu Markbreit, a promis lui Petru Dumitru Balteș și Ioan Lazar Luca, economi locuitori în Ocna, câte 200 coroane, dacă vor vota pentru Dr. Iuliu Markbreit și totodată a declarat, că dânsul s'a angajat să câștige pentru Dr. Iuliu Markbreit zece alegători, promițând fiecăruia câte 200 cor.; pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați și ca martori sub jurământ cei doi numiți din urmă.

XII. În preziua alegerii, adecă în 25 Ianua-

rie a. c., Achim Tănase, Savu Popa Ciovica, Ioan Curtean (măsar), Aurel Bugariu, Lazar Zaharie Marginean, George Roșu, Lazar Albu iun., Lazar Curtean iun. și George Preda economi, locuitori în Ocna, cu excepțiunea celui din urmă, toți alegători, dintre cari George Preda și Ioan Curtean știu bine ungurește, s'au dus la Sibiiu, ca să-l caute pe Dr. Iuliu Markbreit, cu care s'au și întâlnit în prezența avocatului Dr. Iosif Keresztessy lângă hotelul Meltzer; cu ocaziunea aceasta Dr. Iuliu Markbreit a promis celor acum numiți, că și dânși vor căpăta, ca ceilalți alegători, fiecare câte 200 cor., dacă vor vota pentru dânsul, iar Dr. Iosif Keresztessy li-a dat în prezența lui Dr. Iuliu Markbreit 2 cor. la mâna lui George Preda și când Dr. Iuliu Markbreit s'a îndepărtat din mijlocul lor, Dr. Iosif Keresztessy li-a dat încă 2 cor. tot la mâna lui George Preda, precum și o epistolă adresată lui Dr. George Alexics la Ocna spre înmanuare, ca semn, că târgul și cu aceștia s'a făcut.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ — cu excepțiunea lui Dr. Iuliu Markbreit — toți cei numiți după nume și ocupațiune în acest punct.

XIII. Dr. Iuliu Markbreit n-a fost nici odată în cercul electoral, alegătorii de acolo nu l-au cunoscut și nu l-au văzut, credeul său politic, care se obicinuește a se profesa în luptele constituționale în forma vorbirei de program nu și-a mărturisit în cerc, iar persoana sa nu este așa de cunoscută în țară, ca alegătorii din Ocna să-l cu-

noască în urma meritelor sale câștigate pe teren public, ca pe celebritățile din patrie, pe cari le cunoaște cel puțin după nume, ci cu 2—3 zile înainte de alegere a venit la Sibiiu și a rămas acolo până în ziua alegerii, când apoi la jumătate la 9 oare dimineața a sosit cu trenul la Ocna, unde a așteptat în crîșma lui Leich — cuartirul general al corteșilor săi — terminarea alegerii și inmanuarea mandatului său.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie ascultați ca martori sub jurământ Carol Ambruș primar, Victor Korinczki jude cercual, Ottó Zsedényi, șef al minelor de sare, Carol Herepei căpitan polițial, Andrei Bakk, preot rom.-cat., Ladislau Incze preot ev. ref., Ioan Vințeler preot gr.-or., Ioan Ghișoi preot gr.-cat., Ioan Leich și Francisc Leich crîșmar, locuitori în Ocna.

XIV. Că promisiunile coruptive, făcute atât de cătră Dr. George Alexics ca agentul și corteșul principal a lui Dr. Iuliu Markbreit și de cătră ceilalți indivizi ai săi amintiți în punctele premergătoare, cât și cele făcute personal de cătră Dr. Iuliu Markbreit au avut o bază serioasă și mai pre sus de orice îndoială, se dovedește prin faptul, că Dr. Iuliu Markbreit cu 2 zile înainte de alegere a dispus să ii se trimită de acas din Budapesta 63,000 coroane la Sibiiu, la adresa sa, care sumă s'a expedit dela oficiul principal din Budapesta al Băncii Austro-Ungare la adresa sa, iar dânsul a ridicat-o la filiala din Sibiiu a acelei bănci.

Pentru dovedirea acestui fapt cerem să fie

ascultați ca martori sub jurământ Dr. Friedrich Flittner șeful oficiului principal din Budapesta al Băncii Austro-Ungare, locuitor în Budapesta și Ioan Weingart, șeful filialei din Sibiiu al Băncii Austro-Ungare în Sibiiu.

Aceste fapte — pentru a căror dovedire la caz de lipsă mai departe ne rezervăm deja de acum dreptul nostru garantat prin §-ul 87 și 92 al art. de lege XV din anul 1899 — dovedesc mai curat ca soarele, că deputatul Dr. Iuliu Markbreit atât personal, cât și prin Dr. George Alexics și ceilalți tovarăși ai săi mai sus amintiți au promis bani și anume câte 200 cor. fiecărui alegător, ca se voteze pentru dânsul, că Dr. George Alexics tot cu scopul acesta a tractat cu mâncări și beuturi pe alegători, că Dr. Iuliu Markbreit este părtaș la întreprinderea de corupțiune și tracte înșcenată din partea lui Dr. George Alexics și a tovarășiei organizate de acesta, că corespunde adevărului acea promisiune coruptivă a lui Dr. George Alexics amintită în punctul respectiv, și anume, că omul său, care nu este altul decât Dr. Iuliu Markbreit, e gata a jertfi 40,000 și 24,000 — de tot 64,000 coroane pe seama alegătorilor, ca aceștia să voteze pentru dânsul și să-l aleagă, pentru că sub punctul 14 de fapt și dovedim, că Dr. Iuliu Markbreit a dispus să îi se trimită de acasă în preajma alegerii 63,000 coroane, iar această sumă chiar așa nu a avut și nu a putut avea altă mențiune, decât a corumpe pe alegători, precum și prezența lui Dr. Iuliu Markbreit în Sibiiu nu se poate aduce în legătură cu altceva

decât cu alegerea sa de deputat în Ocna, drept aceea cu tot respectul rugăm înalta Curie reg. ung: Să binevoească a fixa termen pentru pertractarea acestei petiții, la aceea să ne citeze pe noi prin plenipotențiatul nostru avocat Dr. Aurel Cosma din Timișoara și pe Dr. Iuliu Markbreit avocat, deputat dietal, locuitor în Budapesta, a ordona cercetarea în direcțiunea semnalată de noi și conform rezultatului aceleia a declara pe baza punctului 2 și 6 al §-lui 3 al art. de lege XV din anul 1899 de nevalidă alegerea de deputat dietal ținută în 26 Ianuarie 1905, în Ocna și a obliga pe Dr. Iuliu Markbreit, deputatul ales, în mod ilegal la solvirea în termen de 15 zile sub greutatea execuțiunii speșele noastre mai jos specificate precum și cele cari se vor mai ivi.

Spese:

1. Procurarea datelor în Budapesta și Ocna și spese efective	600 cor.
2. Compunerea acestei petiții	500 »
3. Descrierea » »	30 »
4. » și autenticarea listei electorale	20 »
5. Insinuarea petițiunii prezente și depunerea banilor	50 »
6. Pertractarea primă a petițiunii	500 »
Suma	1700 cor.

Cu tot respectul

<i>Ioan Domnariu Opreșor m. p.</i>	<i>Lazar Roșu m. p.</i>
<i>George Roșu m. p.</i>	<i>George Cojocariu m. p.</i>
<i>Savu Savu Luca iun. m. p.</i>	<i>Lazar Dumitru Cojocariu m. p.</i>
<i>Ioan Moise Muntean m. p.</i>	<i>Nicolae Cioveica iun. m. p.</i>
<i>Isaia Opreșor m. p.</i>	<i>Lazar Bândfan m. p.</i>
<i>Ioan Gligor Mândrean m. p.</i>	<i>Savu Ogneriu m. p.</i>
<i>Achim Tănase m. p.</i>	<i>Simcon Sedean m. p.</i>
<i>Ilie Opreșor m. p.</i>	

Pe timbru de 16 coroane clauzula de legalizare de datul 22 Februarie 1905, Nr. 1905 El. 8/5 cu sigilul oficios și subscrierea proprie a judeului cercual din Ocna.

Pentru pertractarea petițiunei Curia a fixat terminul de 12 Aprilie 1905, nainte de pertractare cu 8 zile însă plenipotențiatul petenților usând de dreptul său legal, a întregit dovezile înșirate în petițiune prin următorul anunț adresat deputatului ales din Budapesta, la 4 Aprilie 1905:

Dluj Dr. Iuliu Markbreit
advocat, deputat dietal

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Budapesta.

(VI., Ó-utca 5.)

În cauza petițiunei noastre înaintată la înalta Curie reg. contra alegerii DTale de deputat dietal în Ocna la 26 Ianuarie a. c. resp. pentru nimicirea acestei alegeri, avem onoarea a Te aviza, că pentru dovedirea și mai departe a faptelor și motivelor de dezvaliditare cuprinse în punctele 1-4 a petițiunei noastre, ne vom provoca la pertractare și la Iosif Schiopul jurnalist, locuitor în Budapesta (IV., Zöldfa-utca 7., et. III) și la Dimitrie Birăuțiu redactor, locuitor în Budapesta (VII., Amazon-utca 6-8), cari vor adeveri, că DTa ai dat cortेशului DTate principal Dr. George Alexics o anticipație de 4000 cor., pentru ca dânsul să comită în interesul DTale faptele cuprinse

în punctul de mai sus, care apoi atât pentru suma această cât și pentru altele încă puse de DTa lui în perspectivă a și comis acele fapte, tot așa Te mai avizăm, că pentru dovedire și mai departe a faptelor și motivelor de dezvalidare cuprinse în punctele 1, 5, 6, 7, 8 din petițiune, la pertractare ne vom provoca la Ioan I. Preda econom, locuitor în Ocna, căruia Iosif Pukessy alegător din Ocna i-a declarat, că dânsul va primi la 1 Martie a. c. 200 cor. dela DTa, pentru că a votat cu DTa.

Cu stimă:

Ioan Domnar Oprișor și soții.

Între aceste încă »Telegraful Român« din Sibiiu în Nr. 18/1905 a adus un remarcabil articol de fond despre alegerea dela Ocna, pe care îl reproducem aici sub titlul său original :

6 alegere protestată.

Sibiiu, 1 Martie n.

Am dat știrea în numărul trecut, că alegerea dietală dela Ocna, unde candidatul național român, dl Dr. Aurel Cosma, a rămas în minoritate față cu candidatul liberal Dr. Markbreit, om până aci cu totul necunoscut alegătorilor din Ocna, a fost atacată prin protest.

Protestul e dat din partea Românilor și e întemeiat pe faptul, că alesul și-a câștigat »popularitatea« în curs de 24 oare prin mituiri și promisiuni, lucruri neadmise de lege. Probabil

că ceice afirmă în protest faptul acesta, vor fi în stare să-l și dovedească, în care caz apoi înalta Curie își va spune verdictul asupra mandatului dlui Dr. Markbreit după drept și dreptate.

Însă nu soartea mandatului dlui Dr. Markbreit ne face să scriem acest articol, ci faptul, că presa maghiară, luând act despre protestul Românilor din Ocna, presintă lucrurile în lumină cu totul falsă, ca și cum ar fi vorba de un proces politic al Românilor din Ocna intentat Maghiarilor de acolo, cari punând de astădată umăr la umăr au scos din urnă biruitor pe fericitul ales.

Întăiu de toate Ungurii din Ocna n'au avut nici o trebuință să-și încordeze prea tare puterile la alegerea din urmă de deputat, pentru că formând ei majoritatea în cercul electoral al Ocnei, învingerea era asigurată pe partea lor din capul locului.

Nici n'au pus Românii candidat național la Ocna cu gândul de a lua mandatul din mâinile Ungurilor, pe seama cărora mandatul a fost asigurat chiar și la anul 1863, când s'au făcut alegerile pentru dieta Ardealului convocată la Sibiu pe baza unei legi electorale care asigurase Românilor din Ardeal majoritatea relativă în dietă, ei au pus și susținut candidatura dlui Dr. Aurel Cosma cu gândul să scoată cel puțin pe alegătorii români din Ocna din ghiarele corupției, care mai ales în Ocna se încuibase rău, și făcuse obiect de târguială și de vânzare din convingerea cetățenilor.

Și suntem mulțumiți, că ni-a succedat să adu-

cem la calea bună și dreaptă 127 alegători români, câți au votat cu candidatul național Dr. Aurel Cosma, convinși fiind, că la proxima ocasiune și oile rătăcite, cei 29 alegători români cari au votat acum pentru omul cu totul necunoscut lor, încă se vor afla în tabera noastră, în tabera care luptă cu arme cinstite, cu arme morale, curate ca soarele.

Din mandatul dela Ocna nu trebuie făcută deci chestie națională, ci chestie de corectitate și onestitate politică!

Dacă presa maghiară vrea să discute chestia cu protestarea mandatului dela Ocna, apoi pe terenul acesta să pună discuția, pe terenul cel adevărat, ear nu pe terenul învingerii Ungurilor din Ocna asupra Românilor, învingere pe care Ungurii au avut-o totdeauna și o vor mai avea câte vreme, ei vor forma majoritatea alegătorilor în cercul electoral al Ocnei. Și dacă pune presa maghiară discuția pe acest teren pe care noi ne aflăm, e imposibil să nu se pună cu totul pe punctul nostru de vedere și să nu ne dea dreptate când afirmăm, că e rușine pentru parlamentul țării se fie compus și din oameni cari nu se sfiesc de loc să opereze cu bani și promisiuni, câștigându-și preste noapte «încrederea» alegătorilor cu cari până aci nici față n'au dat și cari nici de numele candidatului până aci n'au auzit, și e și mai mare rușine, că sunt astfel de alegători, cari se lasă seduși de sunetul banului și de promisiunile candidatului și-și pun în vânzare votul și convingerea.

Cercetarea ce se va ținea în Ocna, în urma protestului înaintat din partea Românilor, va dovedi, credem noi, dacă în Ocna sunt ori nu astfel de alegători? Căci dacă sunt, purtarea lor formează pată urâtă pentru constituția patriei, care nu e permis să fie pătată de nimeni. Și noi în interesul binepriceput al patriei am dori, ca cel puțin în viitoriu astfel de pete să nu se mai facă constituției și să nu mai fie astfel de alegători, nici în Ocna, nici alt undeva. Și în privința aceasta credem că presa cinstită maghiară va fi de o părere cu noi. În sfârșit îndreptarea moravurilor publice stricate, e datorința întregii prese, fără deosebire de limbă și de colorit politic. Ba e datorință pentru fie-care om cinstit și corect. De aceea, credem, că cei corecți chiar și dintre Ungurii din Ocna vor face cauză comună cu Românii și le vor da mână de ajutor, ca să vină demascați cei ce vinovați sunt în jurul alegerii ultime de deputat din Ocna. Trebuie arătați lumii, ca lumea să 'i cunoască și să se fe-rească de ei în viitoriu!

Pertractarea.

Erau deci toate cele de lipsă bine pregătite și așa candidatul de deputat al bravilor români din Ocna s'a înfățișat cu adresatul său dnul Dr. Cornel Iancu din Arad la pertractare la Curia reg.; dreptatea și adevărul era pe partea românilor, prin urmare pertractarea și situația nu erau grele pentru dânșii.

La provocarea prezidentului senatului curial, avocatul contrar face contra petițiunii excepțiunile formale cuprinse în decisul de mai jos sub literele *a—e*; avocatul nostru dnul Dr. Cornel Iancu dovedește cu legea, că toate excepțiunile ridicate nu au nici un rost și sunt luate din vânt; cere respingerea lor și întrarea în meritul cauzei.

Senatul curial se retrage, iar după o consultare de ¹/₂ oră revenind în sală, anunță următorul decis:

Nr. 154. jud. cur.
1903.

In numele Măjestații Sale a Regelui!

Curia reg. ung. ca judecătoria organizată pe baza §-ului 1 al art. de lege XV din anul 1899 la pertractarea publică verbală ținută în 12 April 1905, în urma petițiunii alegătorilor Ioan Domnar Oprișor, George Roșiu, Savu S. Luca, Ioan Moise Muntean, Isaia Oprișor, Ioan Gligor Mândrean, Achim Tănase, Simeon Sadean, Ilie Oprișor, Lazar Roșu, George Cojocariu, Nicolae Ciovica iun., Lazar Dumitru Cojocariu, Lazar Bănățan și Savu Ognean, înaintată în 24 Februarie 1905, sub Nr. 28, contra lui Dr. Iuliu Markbreit, deputat dietal, ales, pentru nimicirea alegerii de deputat dietal, ținută în Ocna la 26 Ianuarie 1905, după ascultarea lui Dr. Armin Tetétleni, avocat în Budapesta, ca plenipotențiat al deputatului Dr. Iuliu Markbreit și alui Dr. Cornel Iancu, avocat

în Arad ca substitutul lui Dr. Aurel Gosma avocat în Timisoara și plenipotențiat al petenților, a adus următorul:

D e c i s :

Petițiunea să respinge. Petenții se obligă solidar a solvi în 15 zile socotite dela primirea acestui decis sub greutatea execuțiunii atacatului deputat Dr. Iuliu Markbreit spesele statorite în suma de 1000 coroane adecă una miie coroane.

Taxele și spesele efective ale avocatului petenților Dr. Aurel Cosma și ale substitutului său avocat Dr. Cornel Iancu, se statoresc față de petenți în suma de 1200 cor. adecă una miie două sute coroane, ear taxele și spesele efective ale avocatului Dr. Armin Tetétleni ca plenipotențiat al deputatului atăcat se statoresc față de clientul său în suma 1000 cor. adecă una miie coroane.

Din suma de 3000 coroane depusă de avocatul petenților Dr. Aurel Cosma se detrag 3 cor. 40 bani spese, iar restul de 2996 cor. 60 bani se estradează la mânilor numitului făcându-se tot odată dispozițiunile de lipsă pentru licuidare.

Actele referitoare la alegerea de deputat dietal din Ocna cerute dela dl ministru reg. ung. de interne se remit aceluia.

Acest decis se afișiază la judecătoria, câte un exemplar autentic se estradează advocaților partidelor, iar un exemplar se trimite președintelui casei deputaților.

M o t i v a r e :

Deputatul atacat Dr. Iuliu Markbreit, contra petițiunii îndreptate contra sa a făcut pe baza §§-lor 63 resp. 21 al art. de lege XV din anul 1899 excepțiuni formale susținând, că petițiunea nu corespunde în mai multe direcțiuni condițiilor citatului §. 21 și așa nu se poate considera de legitimată îndreptățirea petiționară a petenților și anume :

a) că lista electorală adnexată la petițiune sub A., nu este cea valabilă pe anul 1905, ci pe anul 1904 ;

b) că dintre cei 15 alegători și petenți subscriși la 6 alegături nu este legitimată indentitatea lor personală, deoarece-ce în atestatul adnexat sub B., și estradat de primarul Carol Ambrus din Ocna cu privire la identitatea personală a petenților cu alegătorii cuprinși în lista electorală, despre cei 6 petenți se afirmă că ar fi identici cu alegătorii cuprinși în lista electorală sub astfel de numeri curenți, sub cari se cuprind cu totul alți alegători ;

c) că atestatul adnexat sub B., pentru dovedirea identității personale nu corespunde nici condițiunii din alineea a doua citatului §. 21, pentru că acel atestat este scris numai de Carol Ambrus, primarul orașului Ocna și nu și de primăria întreagă a orașului, iar noțiunea primarului și a primăriei nu se acopere, căci cea din urmă e corporațiune, cel dintâiu o singură persoană ;

d) că petenții conform atestatului adnexasat la pertractare sub 2 NB. nu au subscriș petițiunea înaintea primarului și nici nu au declarat înaintea acestuia, că acele subscrieri sunt ale lor și în fine

e) că conform atestatului adnexasat la pertractare sub 1 NB. pe teritorul orașului Ocna locuesc mai mulți indivizi, cari au nume identic cu unii dintre petenți.

Ad a) Dintre aceste excepțiuni în privința celei amintite sub punctul a) se poate constata, că pe cuverta listei electorale adnexasată la petițiune sub A) sunt notate următoarele cuvinte: «Lista electorală a cercului Ocna pe anul 1905», dar lista însăși nu este provăzută la întrodueerea ei cu indicațiunea obiectului și numai clauzula de legalizare a notarului public formează testificarea legală, din care se poate deduce esența acestui document, iar testificarea aceasta dovedește evident că lista adnexasată sub A), este copia legalizată a listei electorale valabilă pe anul 1904; pe lângă aceasta împrejurare notița amintită mai sus aflătoare pe cuverta documentului, care nici nu se poate considera de cap sau întroduecere al acestuia, la care nici nu se refere clauzula de legalizare, nu s'a putut lua în considerare, fiind în contrazicere directă cu cuprinsul clauzulei de legalizare a notarului public; și de oare-ce la cenzurarea listei electorale pretinse de citatul §. 21 nu poate servi de directivă notița de pe cuvertă, care nefiind legalizată se poate privi numai de o notița particulară, ci nu mai cuprinsul clauzulei de legalizare a notarului public

poate fi dătătoare de ton, prin care evident se testifică, că »aceasta copie în estras făcută de către partidă consună cu pozițiile referitoare a listei electorale valabile pe anul 1904 a orașului Ocna«, iar aceasta clauzulă dovedește îndestul, că aceea cuprinde în sine legalizarea listei electorale referitoare la anul 1904 și că aceea este pe acest an valabilă și nu a listei referitoare la anul 1905 și așa valabilă pe acest an, prin urmare din însuși cuprinsul documentului se poate constata fără nici o îndoială, că lista electorală adnexată la petițiune sub A., nu corăspunde acelei recepțiune din alineea primă a §. 21 legea citată, că petenții sunt luați în lista cercului electoral valabilă pentru anul respectiv; în cazul prezent pentru anul 1905: din acest motiv aflându-se de bazată escepțiunea deputatului atăcat, petițiunea pe baza dispozițiunei §-lui 65 al art. de lege din anul 1899 a trebuit să se respingă, preterându-se celelalte escepțiuni, cari pe lângă motivul de mai sus nu s-au putut lua în considerare, căci:

Ad b) escepțiunea referitoare la numerii curenți din lista electorală ai petenților a devenit fără obiect în urma respingerei listei electorale;

Ad c) nu s'a putut lua în considerare nici escepțiunea îndreptată cu privire la atestatul de sub B), pentrucă acest atestat este redactat de către primarul orașului Ocna, ca șef al primăriei și provăzut cu sigilul magistratului și așa corespunzând uzului existent, a trăbuit a se privi ca corespunzător dispozițiunei §-lui 21 al art. de lege din anul 1899;

Ad d) nu este bazată nici excepțiunea, că petenții nu au subscris petițiunea în prezența primarului și nu au declarat înaintea acestuia, că subscrierile aflătoare în petițiune derivă dela dânșii, căci la subscrierea legalizată de judele cercual aceasta nici nu se recere, în fine

Ad e) nici aceea excepțiune nu s'a putut lua în considerare, că pe teritorul orașului Ocna sunt mai mulți indivizi cari au nume identice cu petenții, căci în privința aceasta decizător ar fi dacă în lista electorală ar fi introduse și alte numiri, cari nu s'ar putea deosebi de numele petenților, ceace însă partea atăcată nici n'a afirmat.

Judecarea petenților la solvirea speselor deputatului atăcat se bazează pe dispozițiunea §-lui 129 din lege și deoarece prin aceasta cauză prezentă este total finalizată, a trebuit să se iee măsuri și în privința restituirii sumei de 3000 cor. depuse conform legei de către petenți, din care detragându-se spesele ivite până acum, restul a trebuit licuidat la mâna avocatului Dr. Aurel Cosma, plenipotențiatul petenților.

Dat din ședința Curiei reg. ca judecătorie organizată pe baza §-ului 1 al art. de lege XV din anul 1899, ținută la 12 Aprilie 1905 în Budapesta.

Dr. Béla Vavrik m. p.,
președintele senatului.

(L. S.)

Francisc Gyárfás m. p.,
referent.

Istoria românilor este plină de suferințe; câte odată ne licăria și nouă o rază slabă ca nădejde într'un viitor mai bun, dar pe un moment numai, căci nădejtile noastre erau călcate de picioarele duhurilor rele.

Cinstim legea și judecătoriile țării noastre-avem însă și noi simțul dreptății, care ne spune; că în cauza aceasta Curia reg. a greșit — spre paguba noastră, — lista adunată a fost de fapt cea valabilă pe anul 1905, ceea ce se vede și din următoarele:

a) cei 15 petenți au avut vot la alegere, deci au fost alegători și sunt luați în listă;

b) pe pagina (nu cuvertă) primă a listei se spune, că aceea este cea valabilă pe anul 1905;

c) notariul public din Blaj Dr. Nánássy László într'o epistolă a sa adresată candidatului încă recunoaște, că dânsul a legalizat lista valabilă pe anul 1905.

Urmează de aici, că notariul public a comis o greșală de peană scriind în clauzulă 1904 în loc de 1905, căci pe pagina primă a scris anul corect 1905.

Intre actele electorale transpuse de ministeriul de interne la înalta Curie se află și originalul listei electorale; ce era deci mai ușor, decât că înalta Curie să fi confrontat lista noastră cu originalul său și în cazul acesta se convingea mai pe deplin despre greșala de peană a notariului public.

Dar nu a făcut-o.

Advocatul contrariului a cerut ascultarea

notarului public, că oare din greșala de peană a scris dânsul 1904, în loc de 1905 și la cererea aceasta — a cărei împlinire nu este contra legii — s'a alăturat și avocatul petenților, prin ce notarul public însuși ar fi dovedit, că lista acludată e cea recerută de lege.

Curia însă nu ni-a împlinit nici aceasta cerere, ci răspingând petiția noastră, a eșit teafăr contrarul politic al românilor: Dr. Iuliu Markbreit.

Cei cari cunoșteau deja cuprinsul petiției, erau ferm convinși, că dacă Curia ar fi ordonat cercetarea, păcatele celor uitați de sine și lipsiți de orice simți de omenie ar fi eșit toate la iveală spre hula și batjocora lor, dar brașă Cluj a omorât dreptatea.

Fie, că acest proces s'a terminat în defavorul și în duma noastră, a celor în drept, iubire noastră de neam înzestrată cu armele puternice ale dreptății dumnezeiești ne duce în lupte tot mai departe, căci când suntem pe drum spre fapte mari, nu trăbue să ne împedecăm de lucruri mărunte.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DE ÎNCHEIERE.

Alegerea dela Ocna a fost foarte instructivă pentru noi românii, căci am avut să luptăm cu greutățile unui început nou, în apucăturile dujmanului nostru și cu slăbiciunea unora dintre ai noștri.

Poporul nostru treaz la minte și cu inima la loc a fost până acum lăsat în pradă străinilor, cari apoi la rândul lor au făcut din cele mai sfinte drepturi cetățenești ale poporului marfă de târg, signalul, care a chemat acum la luptă românimea întreagă, a fost dat pe neașteptate și puternic, așa, că a pătruns la inima fiecărui român de bine.

Rezultatul luptei noastre atât dela Ocna cât și peste tot ne mulțumește; la Ocna s'a dat ocaziune să se aleagă brânza din zăr, cei buni de cei răi, cei de omenia de cei ticăloși și sătoși după arginții lui Juda.

Ni-a ajutat însuși Dumnezeu să avem totuși 8 deputați români în dietă, fii de ai poporului, cari — precum am văzut deja — luptă cu bărbăție din toate puterile lor pentru drepturile noastre românești.

Și până cînd acești bravi deputați români jertfesc timp, bani și își mistue puterile lor pentru binele poporului, știți ce fac deputații cei de pînura lui Dr. Iuliu Markbreit, cel ales pe nevzute pentru 63,000 cor.? Cer, ca în școalele românești să se învețe mai mult ungurește de cât românește, ca și când ungurii și nu românii ar susține cu bani grei școalele noastre; astfel vrea să lipsească pe român de limba sa dulce românească.

Curat lucru de târg jidovesc: pe cei mai slabi, pe români, îi asuprește, celor mai tari le lingușește.

Cred însă, că și celor 30 români rătăciți din Ocna li se vor deschide ochii și la alegerea viitoare — care după semne nu e chiar departe — nu-și vor mai da votul decât pentru român; astfel vor scăpa de osînda neamului și de hula oamenilor de bine, cari cu drag îi vor primi iară ca pe frați în mijlocul lor.

Cât mă privește pe mine, cu drag am intrat în luptă pentru poporul meu și când vremea va cere, nu voi sta nici un moment pe gânduri, ca să reiau lupta din nou.

Tuturor românilor de bine le zic deci de rămas bun:

La revedere pe câmpul de luptă a neamului românesc!

Dr. Aurel Cosma.

SUMAR:

	Pag.
INTRODUCERE	3
PARTEA I.:	
Adunarea populară	7
Apelurile din »Libertatea»	12
Cântecul alegerii de deputat dietal	21
Ziua de luptă	24
Raportul despre alegere apărut în »Libertatea»	24
I-a spurcat fântâna	33
Varianta cântecului I	33
Scrisoarea candidatului către alegători	34
PARTEA II.:	
Petițiunea contra alegerii	43
Textul petițiunii	44
»Telegraful Român» despre petițiune	58
Pertractarea	61
Decisul Curiei	62
DE INCHEIERE	71